

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग पाच

वर्ष २, अंक ७]

बुधवार, मार्च ३०, २०१६/चैत्र १०, शके १९३८

[पृष्ठे ४, किंमत : रुपये २६.००

असाधारण क्रमांक ११

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानसभेत व महाराष्ट्र विधानपरिषदेत सादर केलेली विधेयके.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

महाराष्ट्र विधानसभेत दिनांक ३० मार्च २०१६ रोजी पुरःस्थापित करण्यात आलेले खालील विधेयक महाराष्ट्र विधानसभा नियम ११६ अन्वये प्रसिद्ध करण्यात येत आहे :—

L. A. BILL No. XIII OF 2016.

A BILL

FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA VILLAGE PANCHAYATS ACT

सन २०१६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १३.

महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी विधेयक.

१९५९ चा **ज्याअर्थी**, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांसाठी, महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम यात आणखी सुधारणा
महा. ३. करणे इष्ट आहे; **त्याअर्थी**, भारतीय गणराज्याच्या सदुसष्टाव्या वर्षी, याद्वारे, पुढीलप्रमाणे अधिनियम करण्यात येत आहे :—

१. या अधिनियमास, महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (सुधारणा) अधिनियम, २०१६ असे म्हणावे.

संक्षिप्त नाव.

सन १९५९ चा
अधिनियम क्रमांक
३ याच्या कलम
१०-१क ची
सुधारणा.

२. महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम (यात यापुढे ज्याचा निर्देश “मुख्य अधिनियम” असा करण्यात आला आहे) याच्या कलम १०-१क च्या विद्यमान परंतुकांपेवजी, पुढील परंतुके दाखल करण्यात येतील :—

१९५९ चा
महा. ३.

“परंतु, राज्य निवडणूक आयोगाने जाहीर केलेल्या निवडणूक कार्यक्रमानुसार, सार्वत्रिक किंवा पोट-निवडणुकांकरिता नामनिर्देशनपत्र भरण्याचा शेवटचा दिनांक हा ३१ डिसेंबर २०१७ किंवा त्यापूर्वीचा असेल, मात्र, जिने नामनिर्देशनपत्र भरण्याच्या दिनांकापूर्वी, आपल्या जातीच्या प्रमाणपत्राच्या पडताळणीसाठी पडताळणी समितीकडे अर्ज केलेला असेल, परंतु, जिला नामनिर्देशनपत्र भरण्याच्या दिनांकाला वैधता प्रमाणपत्र मिळालेले नसेल अशी व्यक्ती, नामनिर्देशनपत्रासोबत,—

(एक) वैधता प्रमाणपत्र देण्यासाठी तिने पडताळणी समितीकडे सादर केलेल्या अर्जाची सत्यप्रत किंवा पडताळणी समितीकडे तिने असा अर्ज केला असल्याबद्दलचा अन्य कोणताही पुरावा; आणि

(दोन) ती निवडून आल्याचे घोषित झाल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या मुदतीत पडताळणी समितीने दिलेले वैधता प्रमाणपत्र ती सादर करील याबद्दलचे हमीपत्र,

सादर करील :

परंतु आणखी असे की, त्या व्यक्तीने, ती निवडून आल्याचे घोषित झाल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या मुदतीत वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्यात कसूर केल्यास, तिची निवड भूतलक्षी प्रभावाने रद्द झाली असल्याचे मानण्यात येईल आणि ती, सदस्य राहण्यास निरह ठरेल.”.

सन १९५९ चा
अधिनियम क्रमांक
३ याच्या कलम
३०-१क ची
सुधारणा.

३. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ३०-१क मध्ये विद्यमान परंतुकांपेवजी पुढील परंतुके दाखल करण्यात येतील :—

“ परंतु, राज्य निवडणूक आयोगाने जाहीर केलेल्या निवडणूक कार्यक्रमानुसार, सरपंच पदाच्या निवडणुकीकरिता नामनिर्देशनपत्र भरण्याचा शेवटचा दिनांक हा, २८ फेब्रुवारी २०१८ किंवा त्यापूर्वीचा असेल, मात्र, जिने नामनिर्देशनपत्र भरण्याच्या दिनांकापूर्वी, आपल्या जातीच्या प्रमाणपत्राच्या पडताळणीसाठी पडताळणी समितीकडे अर्ज केलेला असेल, परंतु, जिला नामनिर्देशनपत्र भरण्याच्या दिनांकाला वैधता प्रमाणपत्र मिळालेले नसेल अशी व्यक्ती, नामनिर्देशनपत्रासोबत,—

(एक) वैधता प्रमाणपत्र देण्यासाठी तिने पडताळणी समितीकडे सादर केलेल्या अर्जाची सत्यप्रत किंवा पडताळणी समितीकडे तिने असा अर्ज केला असल्याबद्दलचा अन्य कोणताही पुरावा; आणि

(दोन) ती निवडून आल्याचे घोषित झाल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या मुदतीत, पडताळणी समितीने दिलेले वैधता प्रमाणपत्र ती सादर करील याबद्दलचे हमीपत्र,

सादर करील :

परंतु आणखी असे की, त्या व्यक्तीने, निवडून आल्याचे घोषित झाल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या मुदतीत वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्यात कसूर केल्यास, तिची निवड भूतलक्षी प्रभावाने रद्द झाली असल्याचे मानण्यात येईल आणि ती, सरपंच राहण्यास निरर्थ ठरेल.”.

उद्देश व कारणे यांचे निवेदन.

महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम (१९५९ चा ३) याच्या कलम १०-१क मध्ये अशी तरतूद आहे की, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती किंवा, यथास्थिति, नागरिकांचा मागासवर्ग यांच्याकरिता राखीव असलेल्या जागेसाठी निवडणूक लढविण्यास इच्छुक असलेली प्रत्येक व्यक्ती, नामनिर्देशनपत्रासोबत महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागासप्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियम) अधिनियम, २००० (२००१ चा महा. २३) याच्या तरतुदी अनुसरून सक्षम प्राधिकाऱ्याने दिलेले जातीचे प्रमाणपत्र व पडताळणी समितीने दिलेले वैधता प्रमाणपत्र सादर करील.

२. वेगवेगळ्या इयत्ता आणि व्यावसायिक पाठ्यक्रम यांची प्रवेश प्रक्रिया विचारात घेता, अगोदरच कामाचा अधिक भार असलेल्या जात पडताळणी समित्यांना, विद्यार्थ्यांच्या अर्जांची पडताळणी करण्याचे सतत चालणारे काम प्राथम्याने हाती घ्यावे लागते. परिणामी, जात पडताळणी समित्यांकडून जात वैधता प्रमाणपत्र मिळण्यामध्ये पंचायत निवडणुका लढविणाऱ्या उमेदवारांना अडचणी निर्माण झाल्या असल्या.

३. उक्त समित्यांकडे पडताळणीच्या कामाचा अधिक भार असल्यामुळे अशा परिस्थितीत जात पडताळणी समित्यांकडून केवळ जात वैधता प्रमाणपत्र वेळेत न दिल्यामुळे संभाव्य उमेदवारांना, आगामी महाराष्ट्र ग्रामपंचायत निवडणुकीमध्ये राखीव असलेल्या पदांसाठी निवडणूक लढविण्याच्या संधीपासून वंचित राहावे लागू नये यासाठी शासनाला राखीव जागांवर निवडणूक लढविण्यास इच्छुक असलेल्या आणि जात वैधता प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी जात पडताळणी समितीकडे अर्ज केलेल्या व्यक्तींना, ते निवडून आल्याचे घोषित झाल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या आत जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्याची परवानगी देण्याच्या दृष्टीने, महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम यामध्ये सुधारणा करणे इष्ट वाटते. त्याचप्रमाणे, राखीव पदांवर निवडून आलेले ग्रामपंचायत सदस्य व सरपंच यांना, ते ज्या दिनांकास निवडून आल्याचे घोषित केले होते त्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या आत जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्याची परवानगी देण्यात यावी, यासाठी उक्त अधिनियमाची कलमे १०-१क व ३०-१क यांमध्ये सुधारणा करणे शासनास इष्ट वाटते.

४. म्हणून, महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियमामध्ये (१९५९ चा ३) याच्या यथोचितरीत्या सुधारणा करणे इष्ट वाटते.

५. वरील उद्दिष्टे साध्य करणे हा, या विधेयकाचा हेतू आहे.

मुंबई,

दिनांक २९ मार्च २०१६.

पंकजा मुंडे,

ग्रामविकास मंत्री.

विधान भवन :

मुंबई,

दिनांक ३० मार्च २०१६.

डॉ. अनंत कळसे,

प्रधान सचिव,

महाराष्ट्र विधानसभा.